

ÜHISE PÕLLUMAJANDUSPOLIITIKA MODERNISEERIMINE PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUTOOTMISE VAATEPUNKTIST

Roomet Sõrmus

Eesti Põllumajandus-
Kaubanduskoda

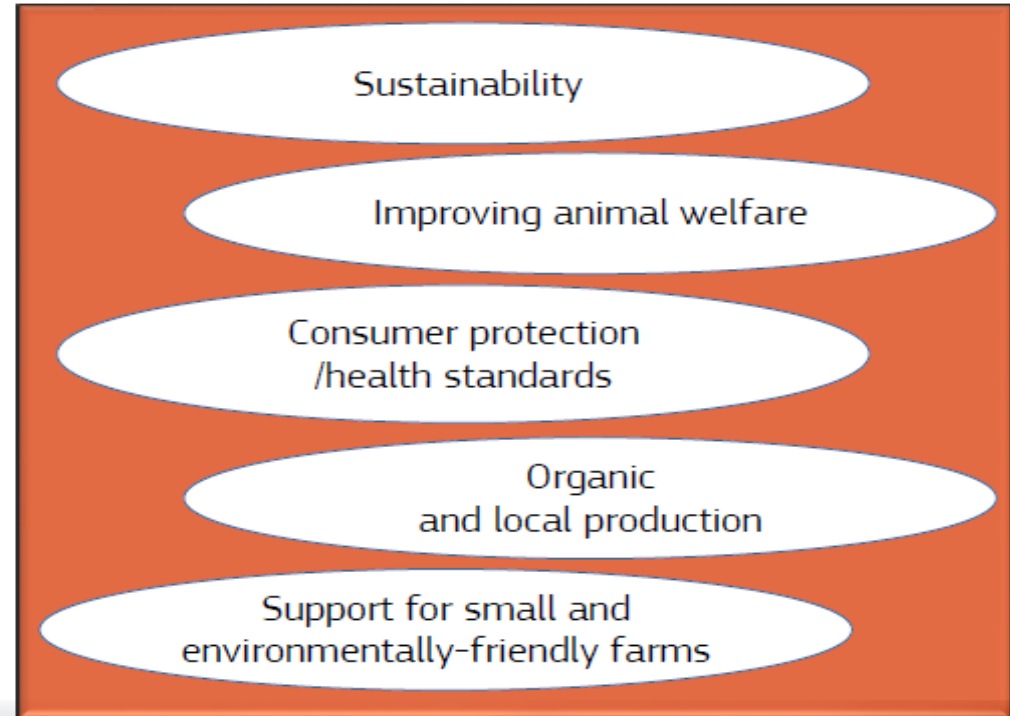
ÜPP TULEVIK: AVALIKU KONSULTATSIOONI TULEMUSED

Individuals

Farmers

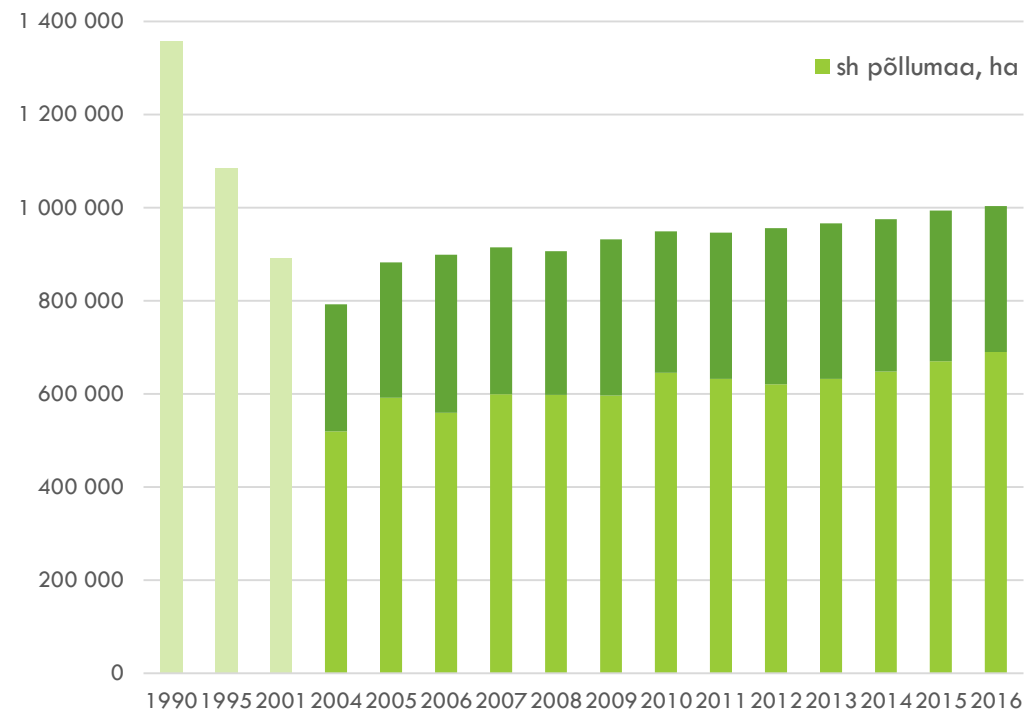
Other Citizens

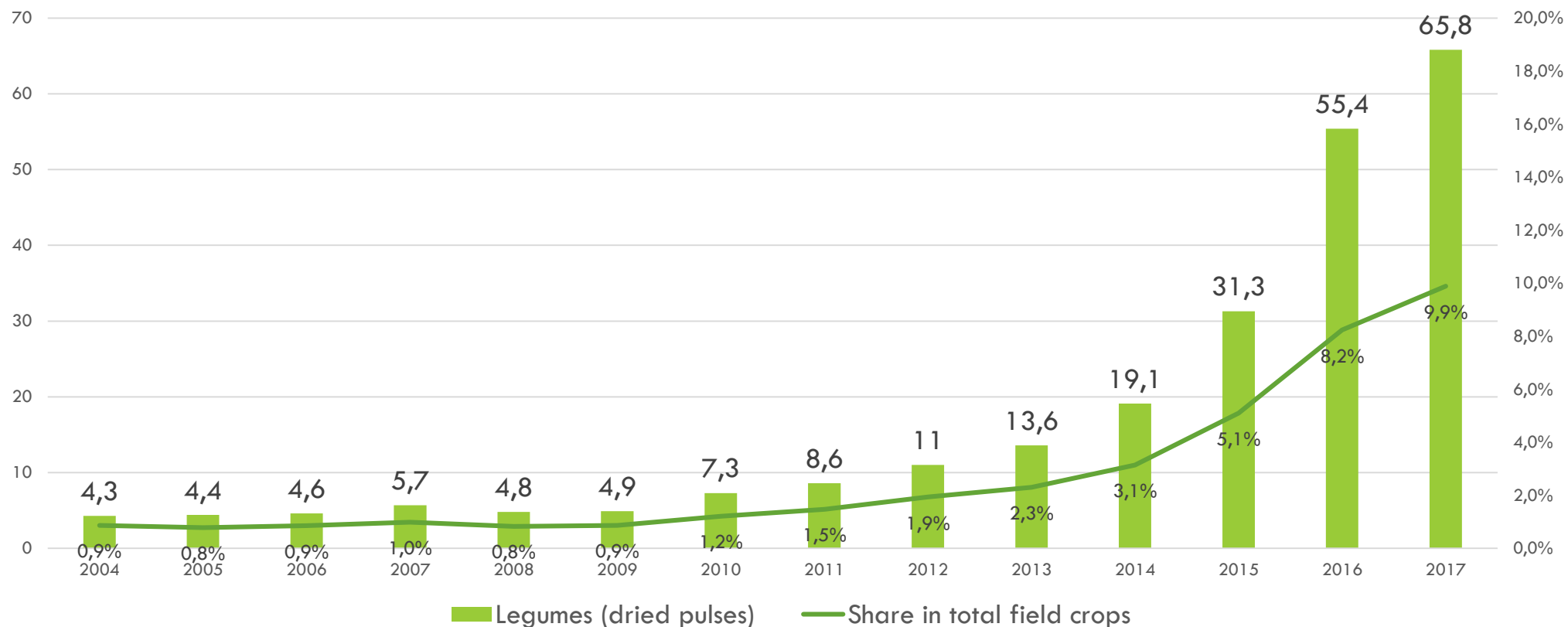
ÜPP POSITIIVNE MÕJU: PÕLLUMAJANDUSLIK MAAKASUTUS TAASTUB

	Põllumajanduslik maakasutus, ha
1990	1 357 800
1995	1 084 000
2001	890 400
2004	792 400
2016	1 003 505
Maakasutuse vähenemine 1990-2004	-42%
Maakasutuse suurenemine 2004-2016	+27%

Kokku kasutatav põllumajandusmaa Eestis, ha

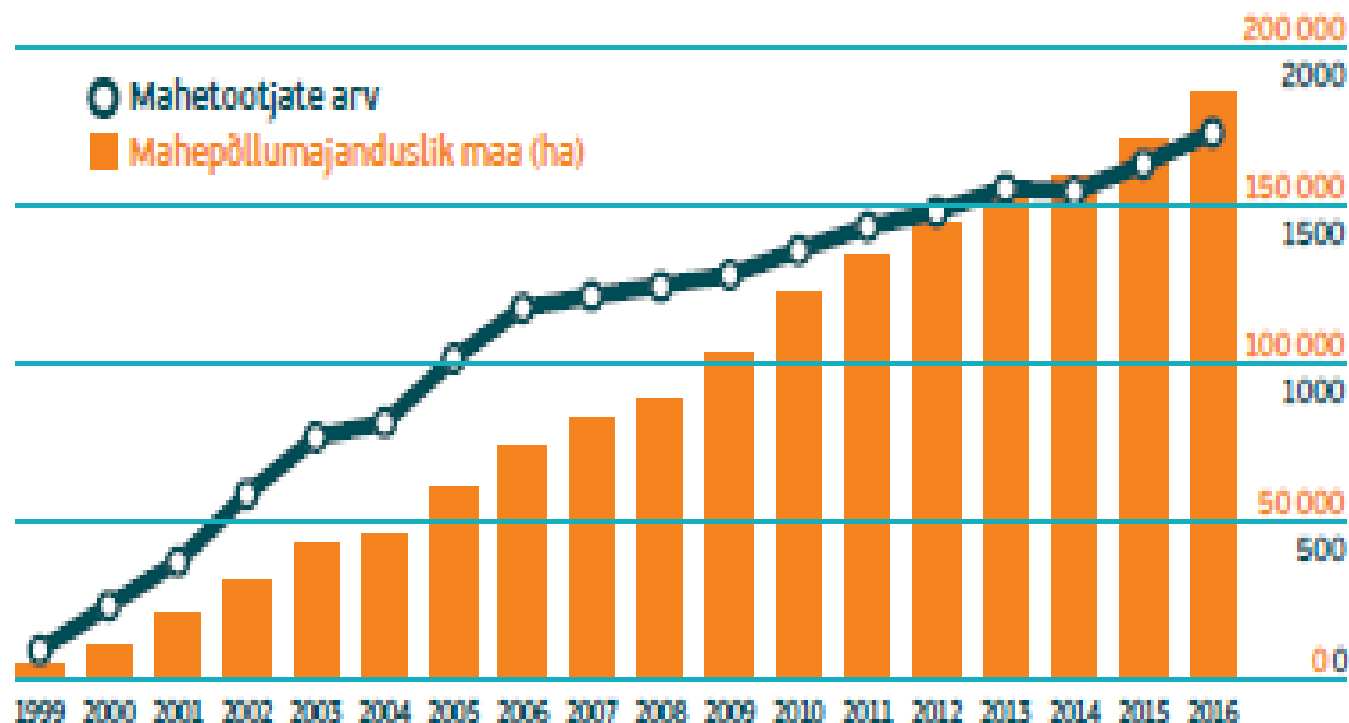

ROHESTAMISE JA KSM TOETUSE MÕJU EESTIS: KAUNVILJADE KASVUPIND JA OSAKAAL SUURENEB

ÜPP POSITIIVNE MÕJU: ARENGUHÜPE MAHEPÕLLUMAJANDUSES

- Alates Eesti liitumisest EL-iga on mahepõllumajandusliku maa pind kasvanud pea 4 korda
- 2016. aastal 184 754 ha mahepõllumajanduslikku maad
- 18% kogu põllumajandusmaast on mahe

PRIORITEETSED TEEMAD

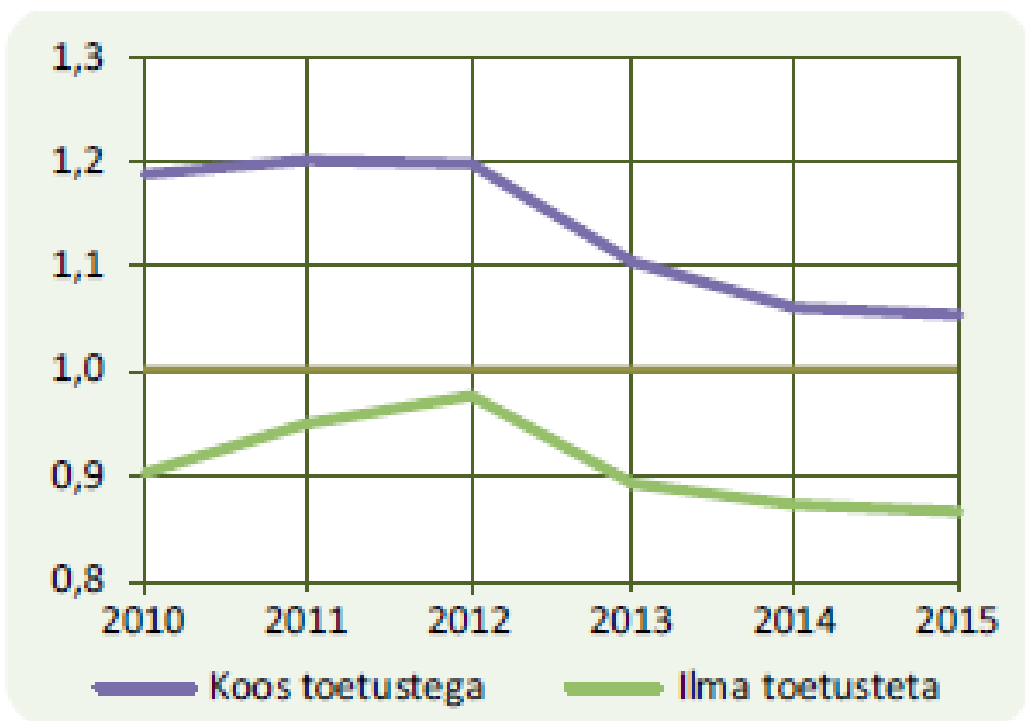
- Õiglased ja võrdsed konkurentsi-tingimused kõikide liikmesriikide tootjatele
- Rohestamine, keskkonnahoid ja täppisviljelus
- Lihtsustamine
- Riskijuhtimine ja turgude stabiilsus
- Vähemsoodsate alade rahastamine
- Põlvkondade vahetus põllumajanduses
- ÜPP tugev eelarve, nii esimese kui teise samba toetamine
- Tasakaalukas lähenemine toetuste piiramisele lähtuvalt ettevõtte suurusest
- Ühtsed reeglid ÜPP rahastamisel ja rakendamisel
- Piiratud mahus seotud toetused, eelkõige loomakasvatusele
- Toiduainete tarneahela hea toimimine; ühistegevuse toetamine

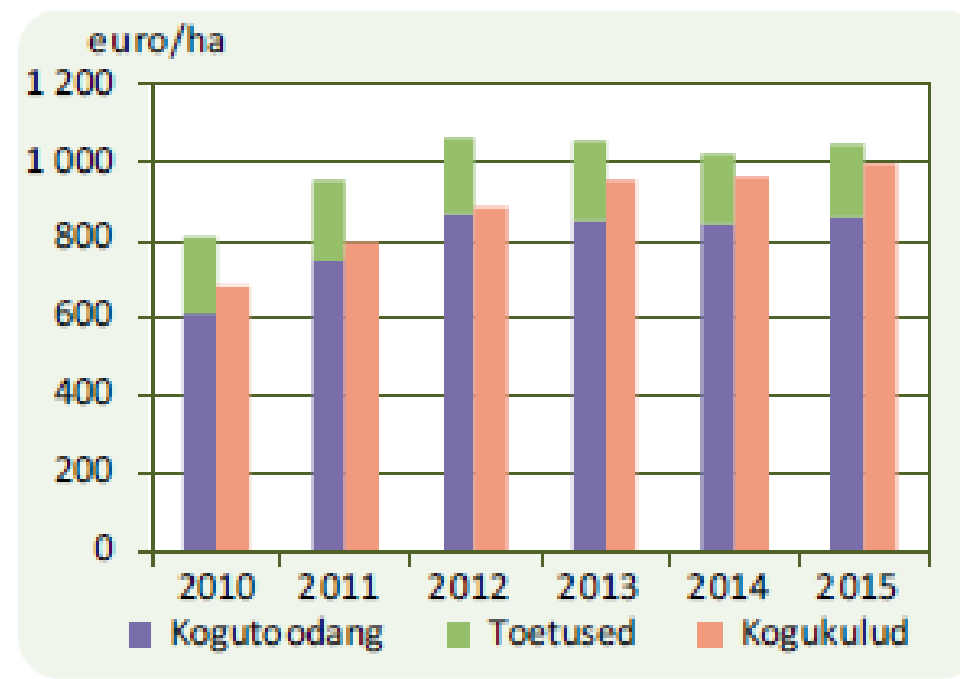
OTSETOETUSED ON OLULINE OSA SISSETULEKUTE STABILISEERIMISEST

- ÜPP tuleviku aruteludes tuleks silmas pidada ÜPP üldisi eesmärke, mis on sätestatud EL aluslepingutes.
- ÜPP eesmärgiks on tootlikkuse kasv, põllumeeste õiglane elatustase, turgude stabiliseerimine, toidu kättesaadavus ja mõistlikud tarbijahinnad.
- ÜPP peab tagama põllumajandustootjatele rahuldava elatustaseme, seega on eelkõige vaja meetmeid, mis mõjutavad põllumeeste sissetulekut.
- FADN andmed kinnitavad, et ilma toetusteta enamus traditsioonilisi põllumajandusharusid toime ei tuleks.
- Statistikaameti andmetest selgub, et taime- ja loomakasvatuses on töötajate keskmine sissetulek tunduvalt madalam kui kõikide tegevusalade keskmine.

OTSETOETUSED – „JAH“ VÕI „EI“!?

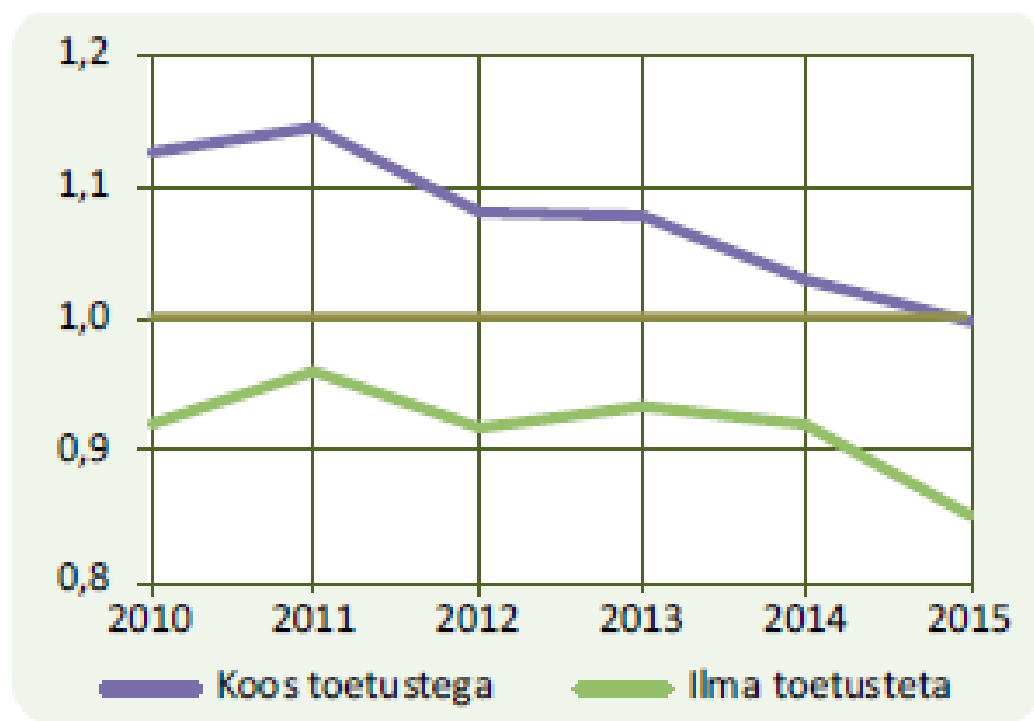

Joonis 8. Kogutoodangu väärtuse ja kogukulude suhe, 2010-2015 / *Output-Input ratio*

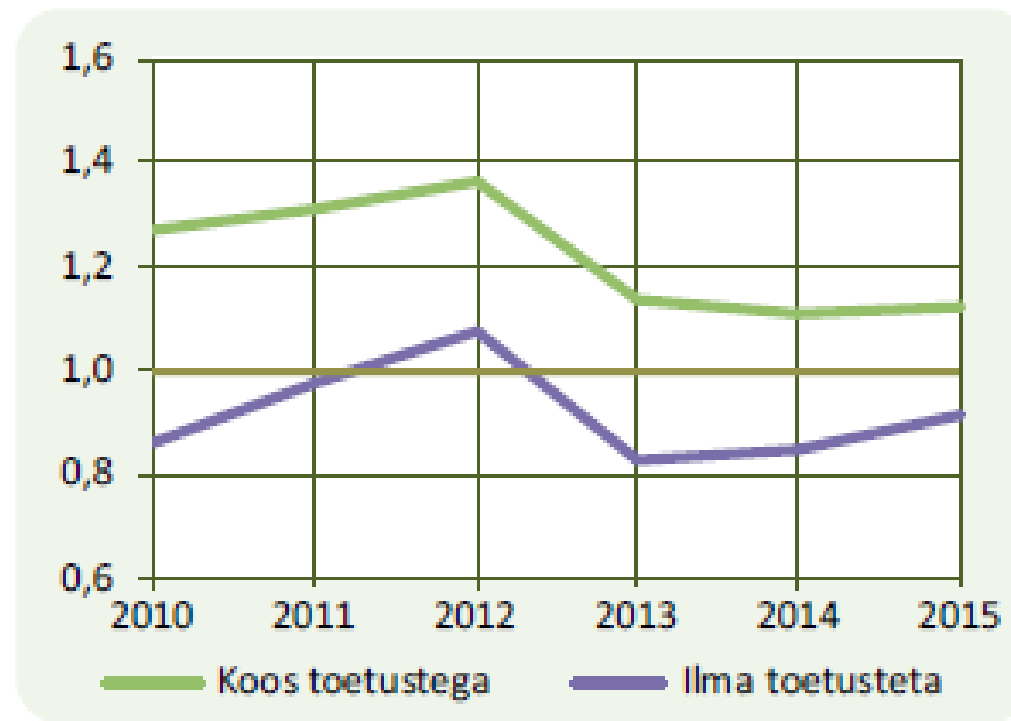

Joonis 10. Kogutoodang (k.a toetused v.a investeeringutoetused) ja kogukulud hektari kohta, 2010-2015 / *Total output (incl subsidies excl on*

TOETUSTE TÄHTSUS PIIMATOOTMISES JA TAIMEKASVATUSES

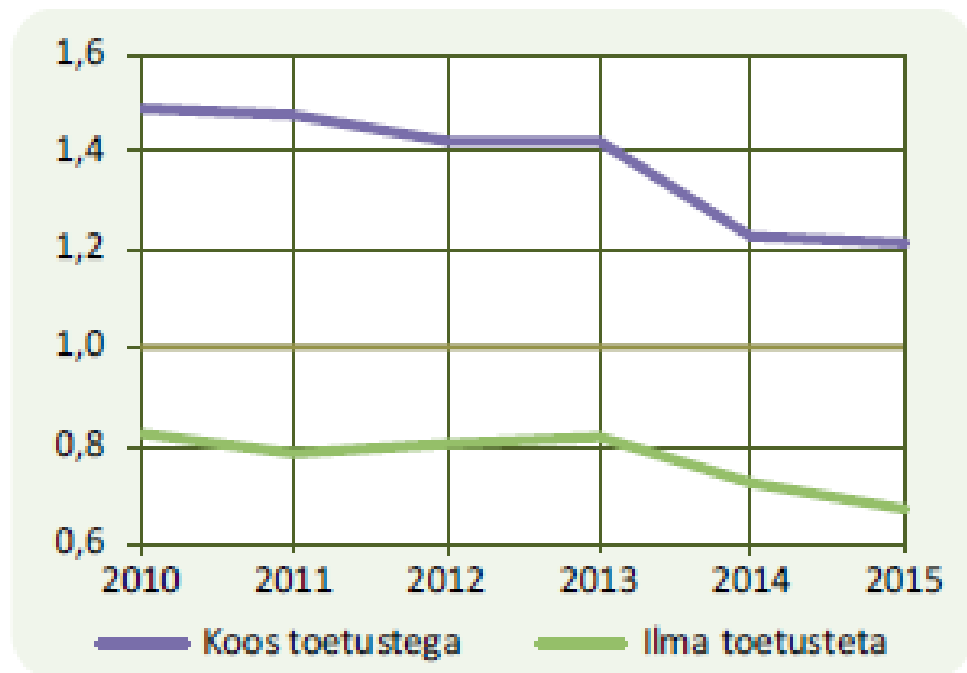

Joonis 31. Kogutoodangu väärtuse ja kogukulude suhe piimatootmisettevõtetes, 2010-2015 /

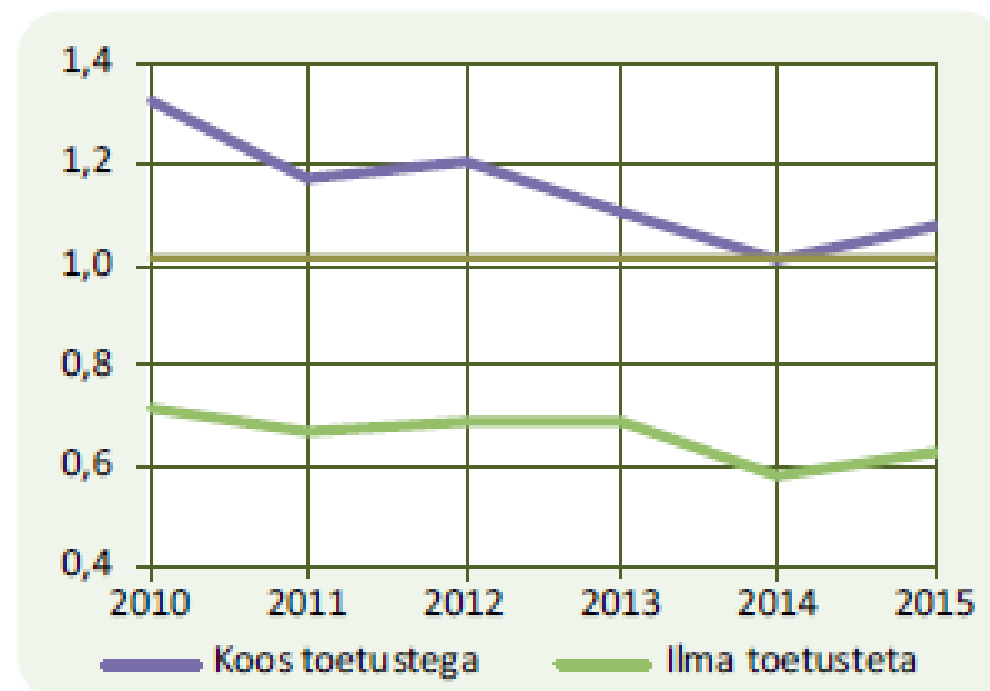

Joonis 23. Kogutoodangu väärtuse ja kogukulude suhe taimekasvatuseettevõtetes, 2010-2015 /

TOETUSTE TÄHTSUS LAMBA- JA KITSE- NING LIHAVEISEKASVATUSES

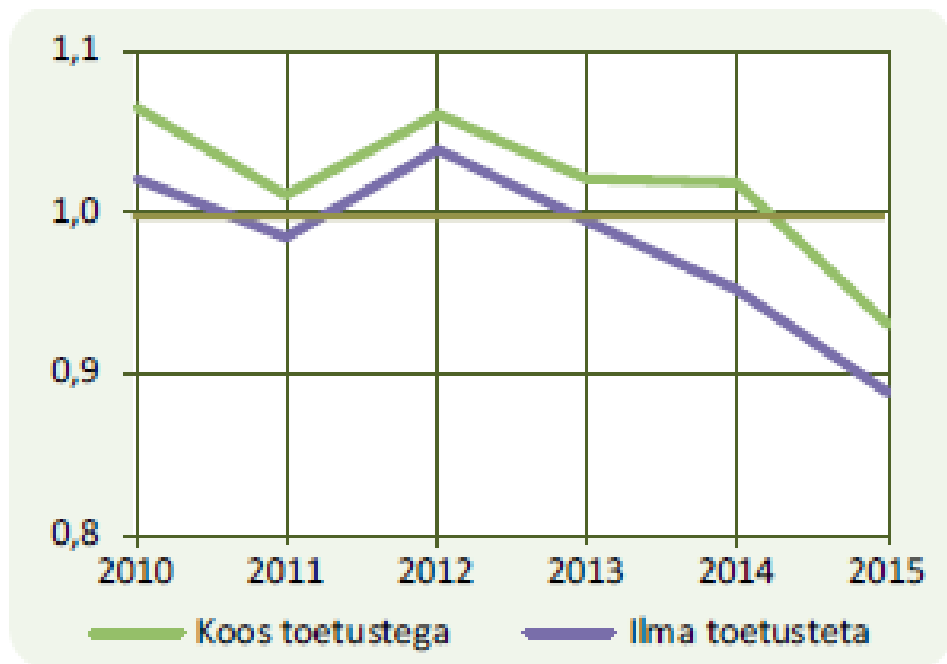

Joonis 38. Kogutoodangu väärtuse ja kogukulude suhe lamba- ja kitsekasvatuses, 2010-2015 /

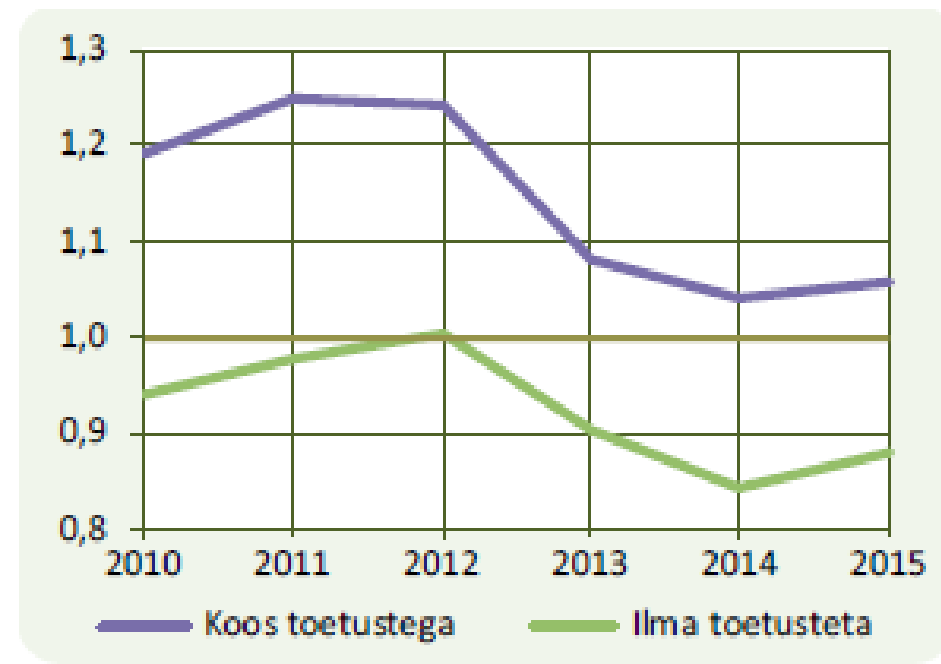

Joonis 37. Kogutoodangu väärtuse ja kogukulude suhe lihaveisekasvatuses, 2010-2015 / Output-

TOETUSTE TÄHTSUS SEA- JA LINNUKASVATUSES NING SEGATOOTMISES

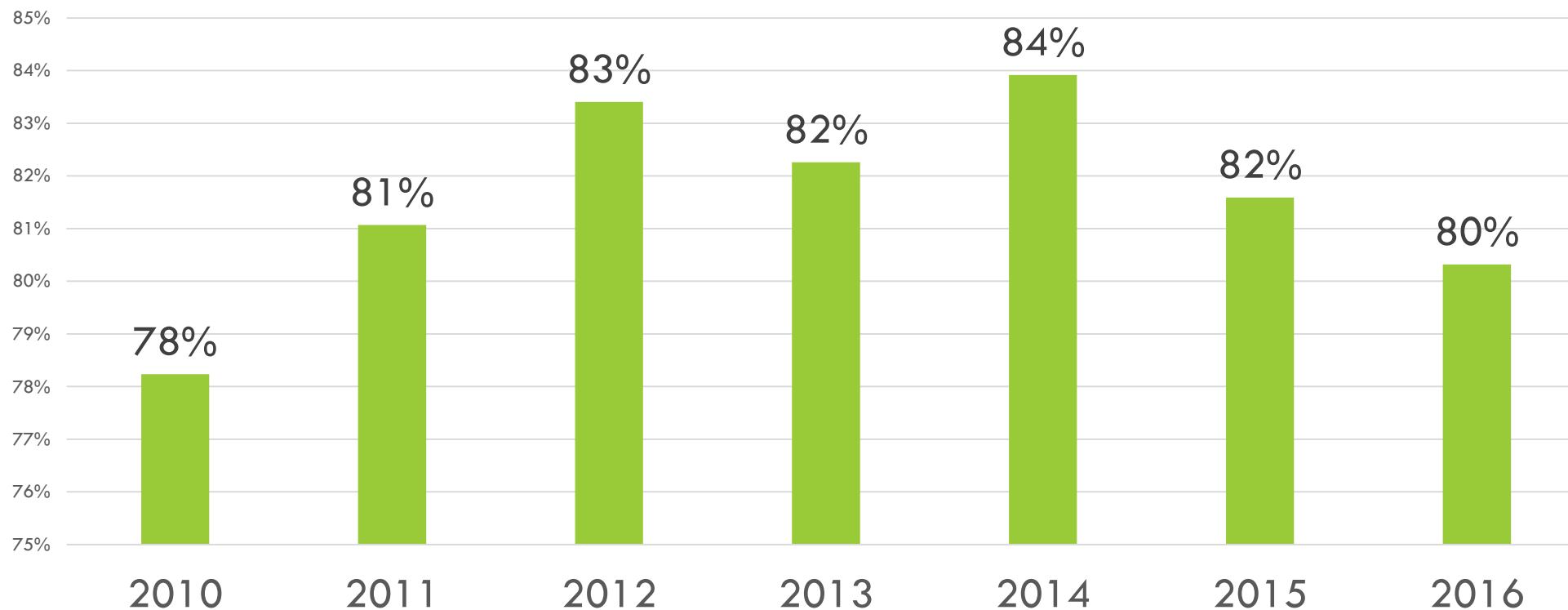
Joonis 41. Kogutoodangu väärtuse ja kogukulude suhe sea- ja linnukasvatustettevõtetes, 2010-

Joonis 46. Kogutoodangu väärtuse ja kogukulude suhe segatootmistettevõtetes, 2010-2015 /

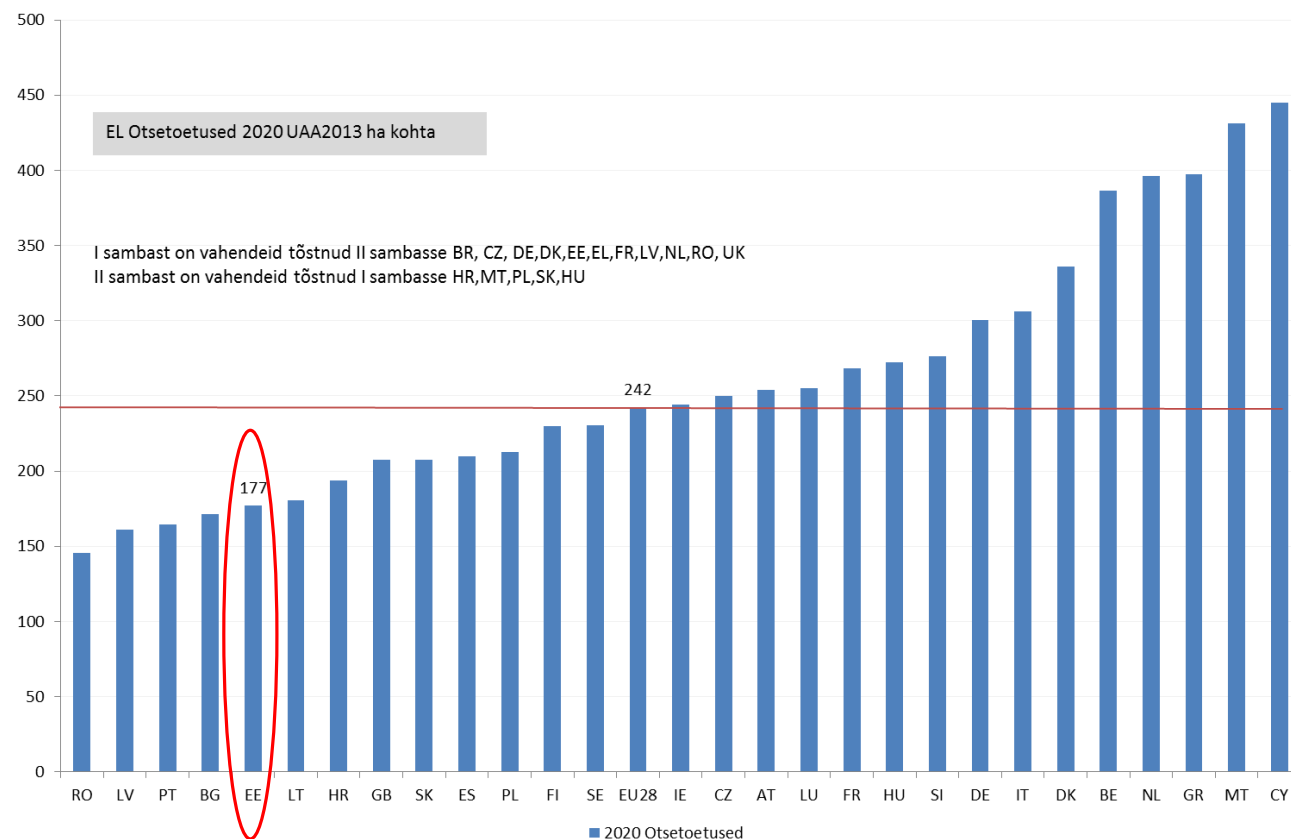
ÜPP EESMÄRK: PÕLLUMEESTE ÕIGLASE ELATUSTASEME KINDLUSTAMINE

Keskmine brutopalk taime- ja loomakasvatuses võrreldes tegevusalade keskmisega

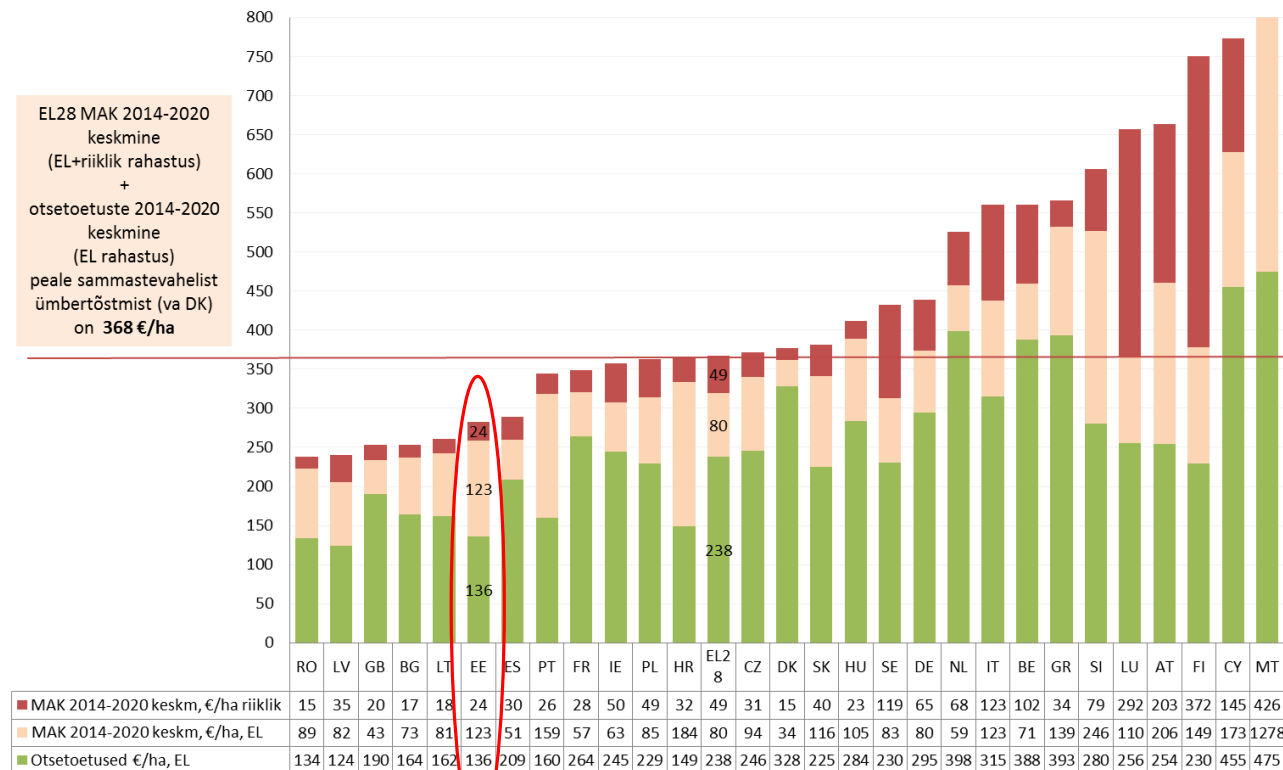
VÕRDSED KONKURENTSITINGIMUSED

- Vajame võrdseid konkurentsitingimusi EL ühisturul!
- Kuigi toetused on lahti seotud, siis põhimõtteliselt põhineb suur osa ÜPP-st jätkuvalt ajaloolistel referentstasemetel.
- Eesti põllumajandustootjate otsetoetused jäävad ka selle perioodi lõpul tunduvalt madalamaks EL keskmisest.

VÕRDESED KONKURENTSITINGIMUSED

- Isegi kui vaadata esimese ja teise samba toetusi koos, on Eesti toetuste tase EL keskmisest madalam.
- Eesti kuulub seejuures liikmesriikide hulka, kus mahepõllumajandusliku põllumajandusmaa osakaal on üks suuremaid, samuti oleme Natura toetuste suurimaid maksjaid EL-s jne.

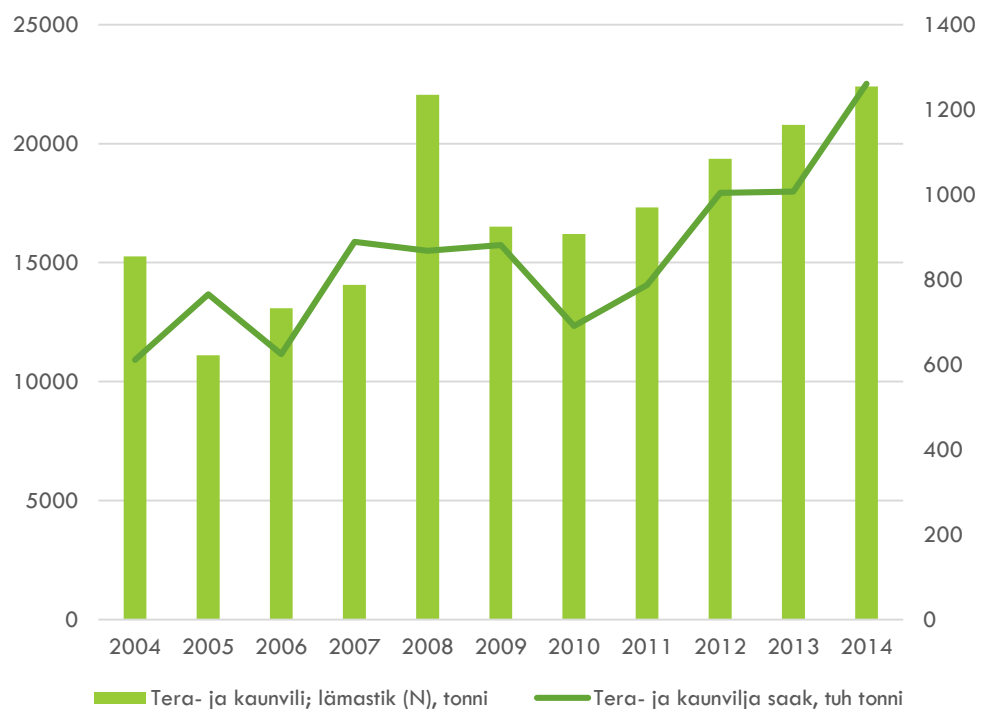
MT tulbalt puudub osa, kuna kokku on summa 2178 €/ha

ROHESTAMINE – LIHTSUSTAMINE VAJALIK

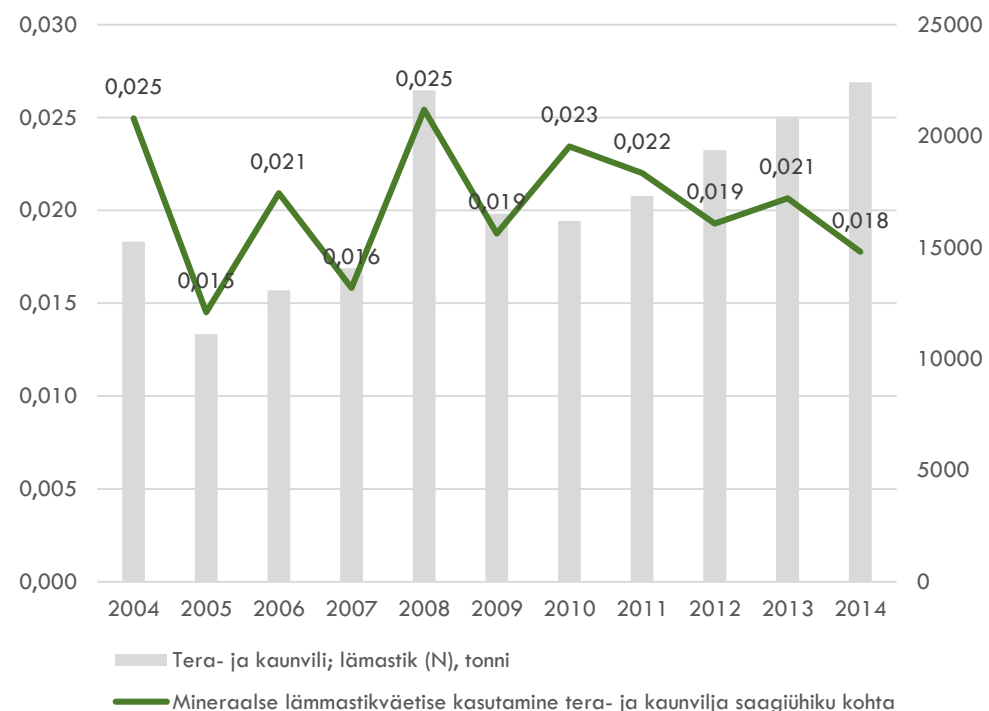
- Rohestamise keskkonnakasu on palju kritiseeritud, kuid liblikõieliste (sh kaunviljade) pinna kasv on suur väärtus muldade ja kohaliku proteiinsööda tootmise seisukohalt;
- Rohestamine lisanud siiski palju bürokraatiat;
- Lihtsustamiseks ja keskkonnakasu suurendamiseks tuleks liikmesriikidele anda suurem paindlikkus rohestamise rakendamisel või võimalus rohestamise asemel rakendada (mitmeaastaseid) põllumajandus-keskkonna programme;
- Enam tuleks arvestada liikmesriikide kohalike keskkonnatingimustega;
- Metsasuse erisuse säte tuleks üle vaadata – metsa hulka tuleks arvata ka sood, rabad ja muud puudega kaetud alad;
- Püsirohumaade säilitamise kohustus: ettevõtetele tuleb anda suurem paindlikkus, võimalus säilitada turule orienteeritus ja reageerida turumuutustele;

VÄETAMINE JA SAAGIKASV PEAVAD KÄIMA KÄSIKÄES

Tera- ja kaunvilja saak ja mineraalse lämmastikväetise kasutamine

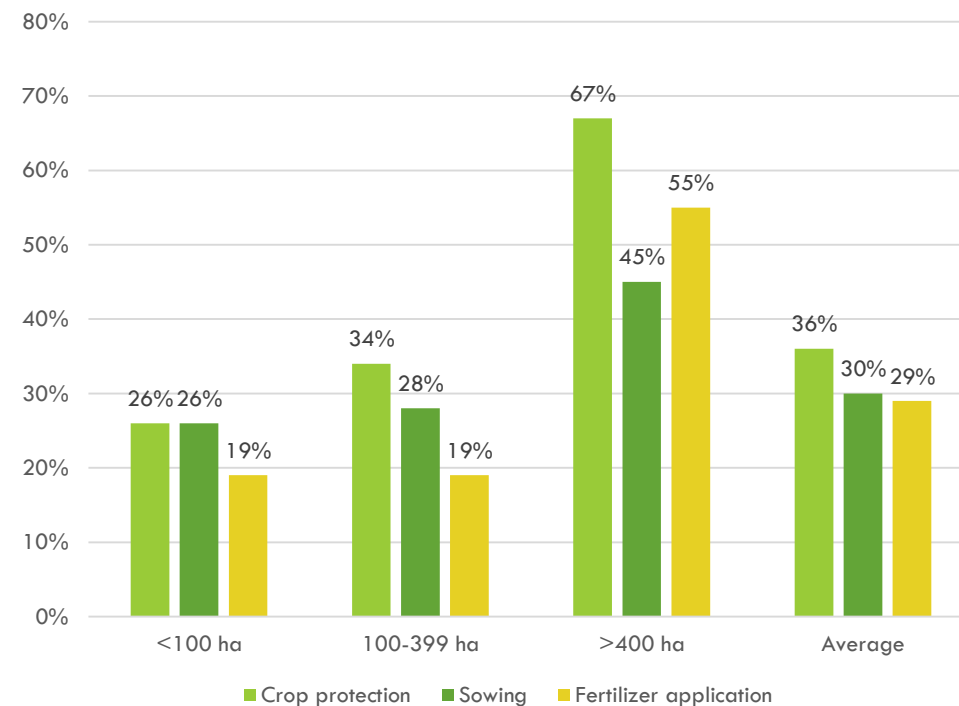
Mineraalse lämmastiku kasutamine tera- ja kaunvilja saagihiku kohta

KESKKONNAHOID LÄBI TÄPPISVILJELUSE JA TEADMISTE KASVU

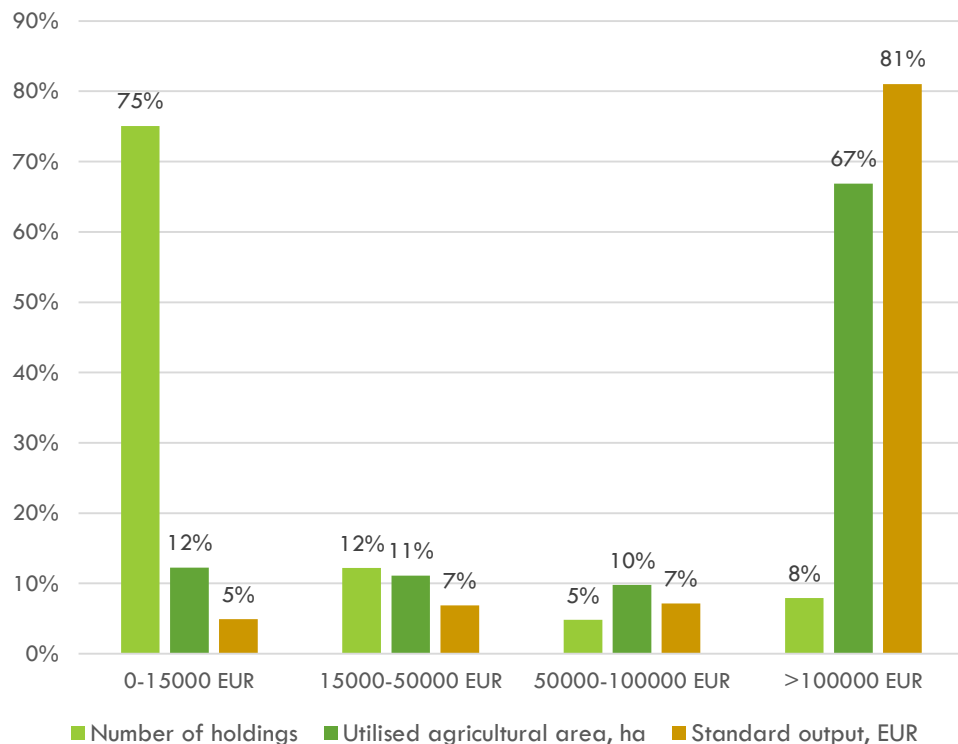
- Põllumehed peavad langetama väga kompleksseid otsuseid tootmise korraldamiseks.
- Ilma kaasaegse tehnoloogia ja digitaalsete lahendusteta pole mõeldav ressursse, muldasid ja keskkonda laiemalt säästva täppisviljeluse rakendamine.
- Täppisviljeluse potentsiaal avaldub läbi mulla-, väetamis-, taimekaitse-, ilma- ja saagiandmete integreerimise, mille eelduseks on andmete kättesaadavuse, liikuvuse ja kasutusmugavuse parandamine.
- Tehnoloogiline lõhe suuremate ja väiksemate ettevõtete vahel. Tehnoloogilist arengut toetavad investeeringutoetused
- Kriitilise tähtsusega koolitus ja nõustamine ning teadus- ja arendustegevus

Täppisviljeluse erinevate tehnikate kasutamine Eesti taimekasvatuse ettevõtetes

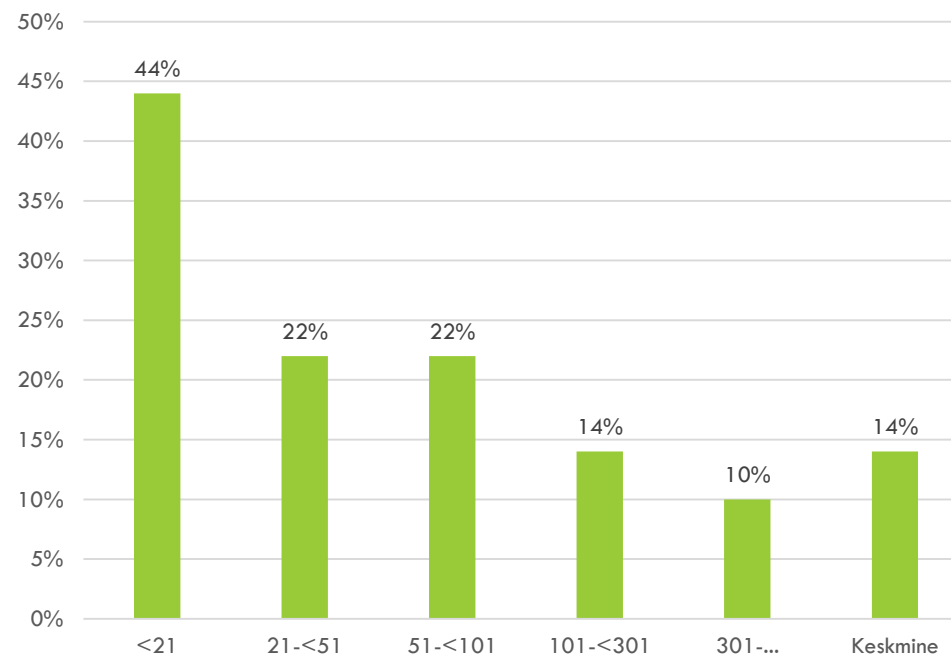
TASAKAALUKAS LÄHENEMINE TOETUSTE PIIRAMISELE ETTEVÕTTE SUURUSE JÄRGI

Põllumajanduse struktuur Eestis 2016

Allikas: SA

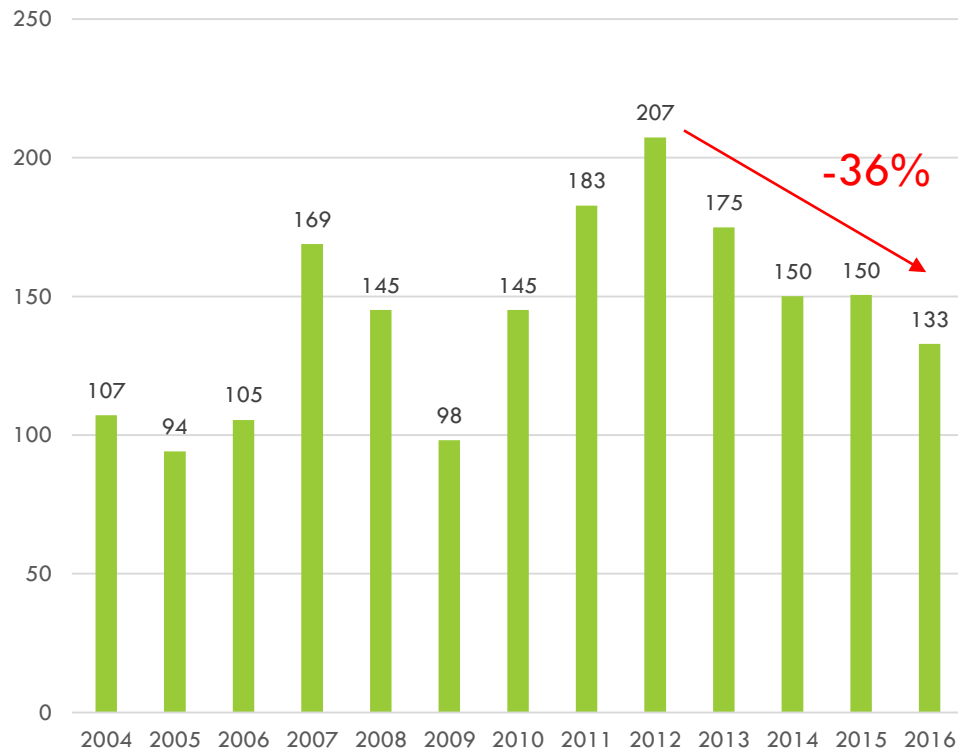
Piimatootjad 2014: toetuste (v.a inv toetus) osakaal sissetulekutes (ettevõtte suuruse järgi)

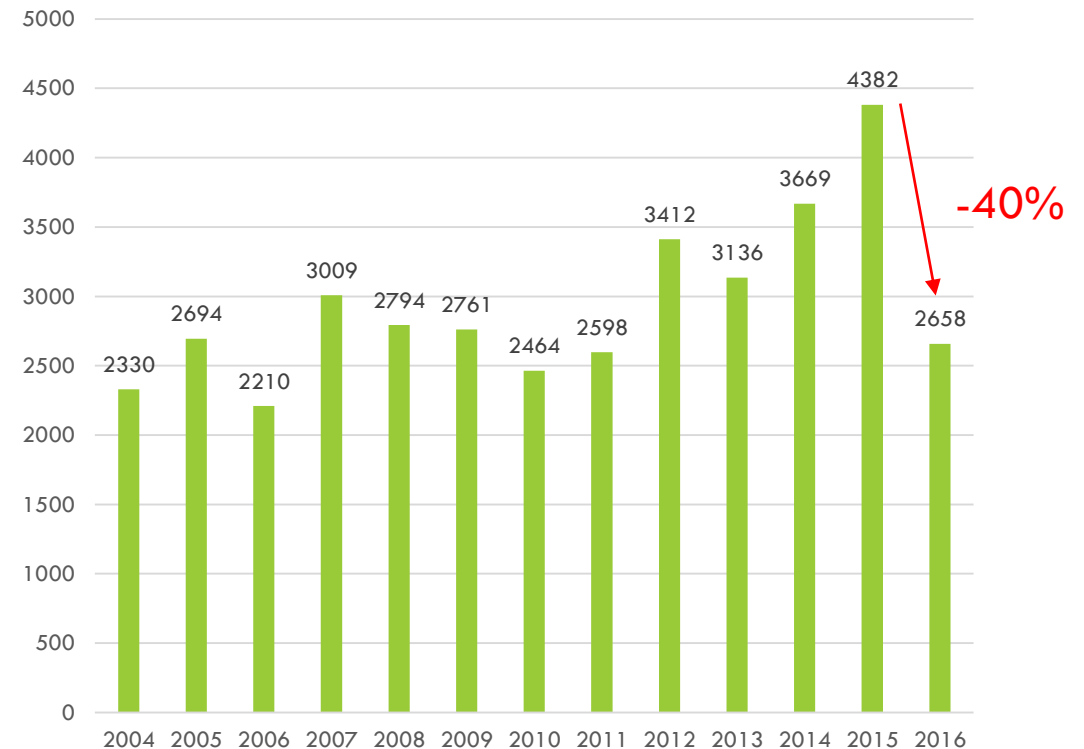
Allikas: MMI, FADN

PÕLLUMEHE RISKID: TURU VOLATIILSUS JA ILM

Teravilja kokkuostuhind EUR/t

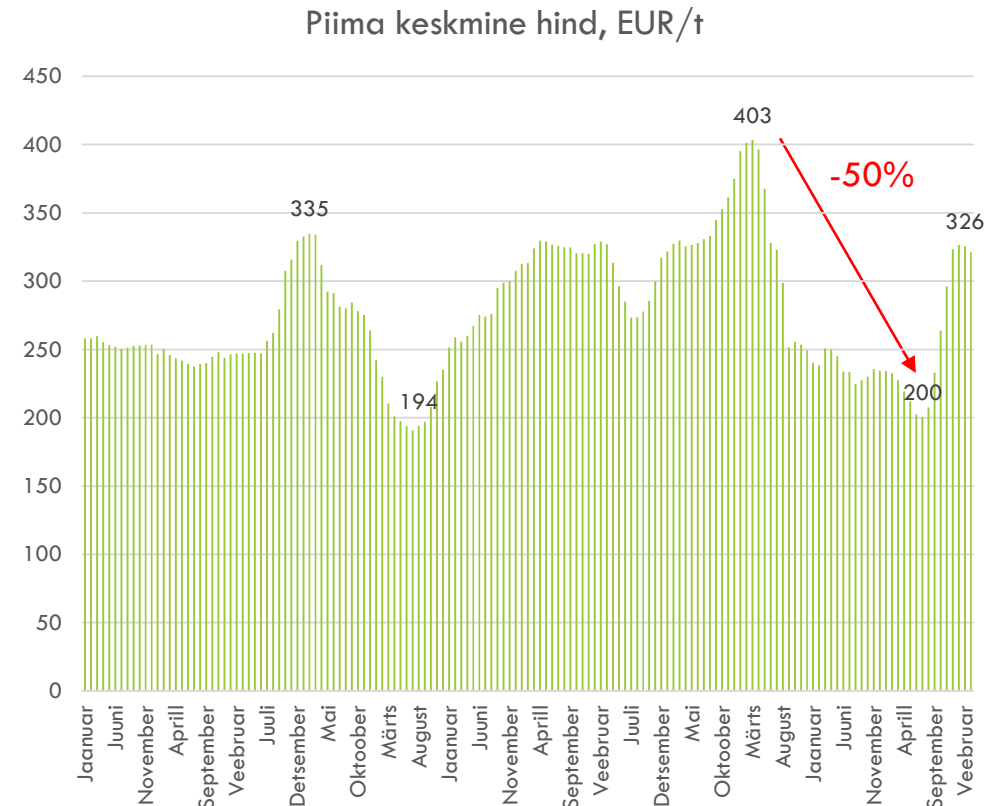

Teravilja saagikus, kg/ha

TURGUDE VOLATIILSUS JA RISKIJUHTIMINE

- Hindade volatiilsusel ja poliitiliste otsustel on tõsised tagajärjed põllumajandusettevõtete sissetulekutele – ebakindlus kasvab;
- Vajame paremaid riskijuhtimise meetmeid. Riskijuhtimise meetmed peaksid olema paindlikud ja kiiresti rakendatavad.
- Riskijuhtimise fondist tuleks katta turukõikumiste, loodusõnetuste ja poliitiliste otsuste tagajärjel tekkivad tootjate kahjud. Fondi kaudu saaks toetada kõige enam kannatanud riikide või sektorite tootjaid.
- Luua tuleks võimalus turukorralduse meetmete raames turvavõrgustiku rakendamiseks regionaalsel tasemel.

KOKKUVÕTTEKS

Vajame tugevat ja hästi rahastatud Euroopa Liidu ühist põllumajanduspoliikat, mis oleks senisest oluliselt lihtsamate reeglitega ja õiglasem, soodustaks keskkonnahoidlikku ja ressursitõhusat tootmist ning pakuks põllumajandustootjatele suuremat stabiilsust